

PATVIRTINTA

Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijos
direktorės 2020 m. spalio 22 d.
įsakymu Nr. (1.3 E)V-136

KRIZIŲ VALDYMO VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO PROGIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus šv. Kristoforo progimnazijoje (toliau – Progimnazijoje) tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą, ugdymo įstaigos krizių valdymo komandos veiklas, Vilniaus miesto psichologinės-pedagoginės tarnybos (toliau – PPT) funkcijas, institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo ugdymo įstaigoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Progimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymo Progimnazijoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Progimnazijos krizės valdymo komanda (toliau – Komanda), Progimnazijos Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), PPT, jungtinės psichologų krizių įveikos grupės (toliau – Jungtinė grupė), kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė Progimnazijoje** – netikėtas ir (ar) pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Progimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas Progimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka Progimnazijos administracija, VGK ir PPT siekdami įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, įstaigos bendruomenės (įskaitant tėvus) ir kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą įstaigos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo progimnazijoje komanda** (toliau – Komanda) – Progimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – paskirtas ugdymo įstaigos krizių komandos vadovas arba jo deleguotas žmogus, kuris koordinuoja krizės valdymą Progimnazijoje ir bendradarbiauja su

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, o prireikus ir su psichologinės pagalbos teikėjo įstaigos koordinatoriais. Progimnazijos koordinatoriumi turi būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Progimnazijos administracija, ugdymo įstaigos psichologas ir (ar) socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS

KRIZIŲ KOMANDOS SUDĖTIS IR FUNKCIJOS, ĮGYVENDINANT KRIZĖS VALDYMĄ PROGIMNAZIJOJE

5. Krizių valdymą Progimnazijoje vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo Progimnazijoje komanda. Komandą sudaro 5–7 nariai: Progimnazijos vadovas, du pagalbos mokiniui specialistai ir du mokytojai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Krizių valdymo Progimnazijoje komanda bendradarbiauja ir veikia su Progimnazijos VGK. Krizių valdymo Progimnazijoje komandos sudėtį nustato Progimnazijos direktorius.

6. Komandos nariai ir jų atsakomybės:

6.1. Komandos vadovas – Progimnazijos direktorius, atsakingas už laiku suvaldytą krizę, susirinkimų krizei įveikti organizavimą, bendradarbiavimą su PPT koordinatoriumi, Vilniaus miesto savivaldybės atsakingais asmenimis, kitomis išorinėmis institucijomis;

6.2. narys, atsakingas už komunikaciją, reguliariai atnaujina Komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjų kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Komandos nariams ir Progimnazijos bendruomenei, parengia informacinį pranešimą apie krizę, pateikia jį Komandos vadovui, konsultuoja apie žiniasklaidos ir bendruomenės informavimą, vertina informavimo efektyvumą;

6.3. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą, imasi priemonių, užtikrinančių Progimnazijos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112), vertina saugumo priemonių efektyvumą;

6.4. narys, atsakingas už medicininės pagalbos teikimą, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112), rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti, numato pagalbos teikimo vietą, vertina pagalbos teikimo efektyvumą;

6.5. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos teikimą, vertina situaciją Progimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus Progimnazijos bendruomenės narius, bendrą Progimnazijos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Progimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti, organizuoja psichologinės pagalbos Progimnazijos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką), labiausiai krizės paveiktiems Progimnazijos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia

informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us), ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Progimnazijos bendruomenės nariams.

7. Krizės valdymo Progimnazijoje komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei Progimnazijoje atkurti įprastą bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems Progimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.

8. Krizių valdymo Progimnazijoje komandos funkcijos krizės metu:

8.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes;

8.2. bendradarbiaujant su VGK nustatyti Komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirstyti funkcijomis, parengti preliminarų krizės valdymo ugdymo įstaigoje planą (2 priedas), kuris remiasi preliminarium krizių valdymo veiksmų planu (1 priedas), ir per 12 val. pateikti jį Savivaldybės krizės koordinatoriui;

8.3. informuoti Progimnazijos steigėją, psichologinės pagalbos teikėjus (PPT) apie krizinę situaciją, prireikus kreiptis pagalbos;

8.4. kartu su psichologinės pagalbos teikėju arba savarankiškai be jo, jeigu kreiptasi nebuvo, peržiūrėti krizės valdymo veiksmų planą, įvertinus išteklius, pritaikyti esamai situacijai;

8.5. vertinti krizės įveikos sėkmingumą, planuoti palaikomuosius veiksmus.

9. Krizės valdymo plane (2 priedas) būtina numatyti šiuos veiksmus:

9.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

9.2. parengti informaciją apie krizę Progimnazijos bendruomenei ir (ar) žiniasklaidai:

9.2.1. Komandos vadovas arba jo įgaliotas asmuo, suderinęs su PPT ir Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriais, informuoja Progimnazijos bendruomenę apie įvykį (pvz.: visuotiniame bendruomenės narių susirinkime, elektroniniu dienynu, SMS žinutėmis, elektroniniu paštu, skambučiais tėvams ir pan.);

9.2.2. rengiant pranešimus Progimnazijos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

9.2.3. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją Progimnazijoje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentu bei Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

9.3. nustatyti Progimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

9.4. konsultuoti Progimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

9.5. rengti pokalbius su mokiniais;

9.6. aukos artimiesiems, visiems suinteresuotiems asmenims suteikti informaciją apie psichologinės pagalbos teikimo galimybes.

10. Įgyvendinusi numatytus krizės įveikos veiksmus Komanda:

10.1. aptaria krizės įveiką;

10.2. sustabdo krizės valdymo Progimnazijoje aktyvius veiksmus;

10.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentą apie krizės įveiką ir rezultatus, užpildo ir pateikia krizės valdymo ataskaitą (2 priedas);

10.4. 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

10.5. kartu su VGK planuoja prevencinius renginius.

11. Krizių valdymo Progimnazijoje komanda koordinuoja kasmetinį bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą.

III SKYRIUS

PPT IR SAVIVALDYBĖS VAIDMUO, ĮGYVENDINANT KRIZĖS VALDYMĄ PROGIMNAZIJOJE

12. PPT vaidmuo valdant krizines situacijas:

12.1. koordinuoja krizės įveiką Progimnazijoje ir pagalbos teikimo veiklas:

12.1.1. teikia pagalbą ugdymo įstaigai nedelsdama iš jos gavusi pranešimą apie krizinę situaciją;

12.1.2. PPT direktorius paskiria PPT specialistą krizės įveikai Progimnazijoje koordinuoti (toliau – PPT koordinatorius);

12.2. PPT koordinatorius kartu su Progimnazijos komanda vertina situaciją bendruomenėje, padeda parengti konkrečios krizinės situacijos valdymo planą, vertina ir telkia reikiamas pajėgas krizės įveikai, organizuoja pagalbos teikimą;

12.3. PPT koordinatorius, gavęs pranešimą iš Progimnazijos Komandos apie krizę, organizuoja PPT komandos narių ir Progimnazijos Komandos narių bendrą neeilinį posėdį;

12.4. įvertinęs krizinę situaciją, PPT koordinatorius nustato specialistų poreikį pagalbos teikimui iš PPT, jungtinės mokyklų psichologų grupės ar kitų savivaldybės/ne savivaldybės institucijų (suderinus su Savivaldybės krizių valdymo komandos koordinatoriumi);

12.5. PPT koordinatorius kartu su Progimnazijos Komanda nustato labiausiai paveiktus bendruomenės narius, sprendžia, kam ir kokia psichologinė pagalba turi būti skubiausiai suteikta, krizės įveikos eigoje prireikus koreguoja pirminį krizės įveikos planą ir teikia pagalbą;

12.6. esant būtinumui, PPT koordinatorius organizuoja specialistų pagalbą ir informuoja apie galimą pagalbos gavimą progimnazijoje, PPT, kitose įstaigose (sveikatos priežiūros įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, psichologinės pagalbos telefonais ir kt.) ir savaitgaliais ar švenčių dienomis;

12.7. sudaro jungtinę komandą, kuri yra tvirtinama Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu;

12.8. organizuoja ir vykdo jungtinės komandos specialistų kvalifikacijos kėlimą krizių įveikos srityje, skatina dalyvauti mokymų programose;

12.9. koordinuoja jungtinės komandos narių teikiamą pagalbą ugdymo įstaigoje įvykus krizei;

12.10. bent 2 kartus per metus veda jungtinės komandos supervizijas krizių valdymo temomis;

12.11. po krizinio įvykio PPT organizuoja apklausos pokalbius su krizės įveikoje dalyvavusiais specialistais, aptaria krizės įveiką Progimnazijoje, numato priemones, kurias reikėtų įgyvendinti tobulinant krizių prevenciją Progimnazijoje;

12.12. organizuoja emocinę paramą specialistams, teikusiems pagalbą Progimnazijos bendruomenei;

12.13. baigęs darbą, PPT koordinatorius kartu su Progimnazijos Komanda užpildo krizės valdymo Progimnazijoje ataskaitą (kas buvo atlikta, kokia pagalba buvo suteikta, kiek

bendruomenės narių gavo pagalbą) ir ją pateikia bei aptaria su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentu (3 priedas);

12.14. vykdant intervenciją ir postvenciją remiasi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Dėl Rekomendacijų dėl krizių valdymo patvirtinimo“ bei metodine medžiaga mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“;

12.15. dalyvauja vykdant krizių prevenciją Progimnazijoje;

12.16. bendradarbiauja vykdant krizių prevenciją Progimnazijoje.

13. Savivaldybės vaidmuo valdant krizines situacijas:

13.1. Administracijos direktoriaus įsakymu sudaroma Savivaldybės krizių valdymo komanda (Savivaldybės komanda) iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento, Vaikų teisių apsaugos skyriaus, Socialinių reikalų ir sveikatos departamento specialistų ir Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistų. Vienas iš specialistų Administracijos direktoriaus įsakymu skiriamas Savivaldybės krizių valdymo komandos koordinatoriumi (toliau – Savivaldybės koordinatorius);

13.2. Administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamas jungtinės mokyklų psichologų krizių įveikos grupės sąrašas, kuris teikiamas PPT siūlymu;

13.3. padeda/tarpininkauja PPT koordinatoriui ir ugdymo įstaigos koordinatoriui bendrauti su trečiosiomis šalimis (kitomis įvykiu besidominčiomis institucijomis, žiniasklaida, sveikatos apsaugos įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir pan.);

13.4. padeda įveikti grėsmes ir sunkumus iš išorės, galinčias apsunkinti krizės įveiką ugdymo įstaigoje, papildomai traumatizuoti, renkant informaciją apie pagalbos teikimo eigą (pvz., perdėtas žiniasklaidos ir trečiųjų šalių kišimasis į krizės valdymo procesą; perteklinis informacijos dalijimasis įvairiomis formomis įskaitant ir socialinėje elektroninėje erdvėje);

13.5. koordinuoja teikiamą informaciją žiniasklaidai apie krizinę situaciją ir jos įveiką;

13.6. Savivaldybės koordinatorius stebi, vertina, inicijuoja krizių prevencijos priemonių įgyvendinimą Vilniaus ugdymo įstaigose. Kai krizė plečiasi ir (ar) reikalinga papildoma pagalba, Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento specialistas kreipiasi į kitas kompetentingas institucijas dėl pagalbos;

13.7. Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentas priima Įstaigos komandos ataskaitą apie krizių valdymo veiksmus. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai (3 priedas).

IV SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

14. Bet kuris Progimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti Progimnazijos psichologą arba jo nesant Progimnazijos socialinį pedagogą. Jei šių specialistų nėra, informuojamas Komandos vadovas arba VGK pirmininkas.

15. Komandos vadovas, gavęs informaciją iš švietimo pagalbos specialistų arba jų nesant iš bet kurio bendruomenės nario, įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderina su Progimnazijos VGK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Savivaldybės

administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (2 priedas), kuris remiasi preliminariu krizės valdymo planu (1 priedas).

16. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

17. Apie kitų Progimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais).

18. Mokinio tėvams (globėjams) atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, krizių valdymo Progimnazijoje komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Progimnazijai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

20. Skundų nagrinėjimo tvarka:

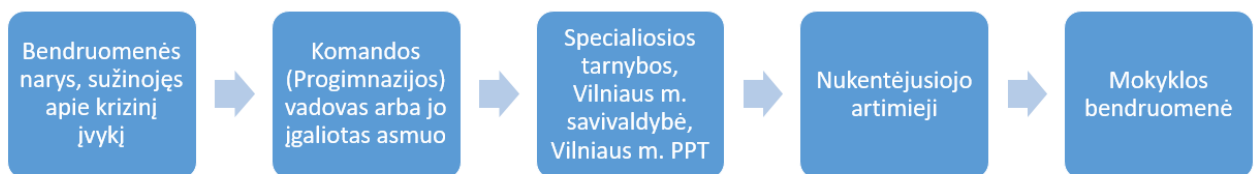
20.1. skundai teikiami Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;

20.2. gavus skundą per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundui nagrinėti;

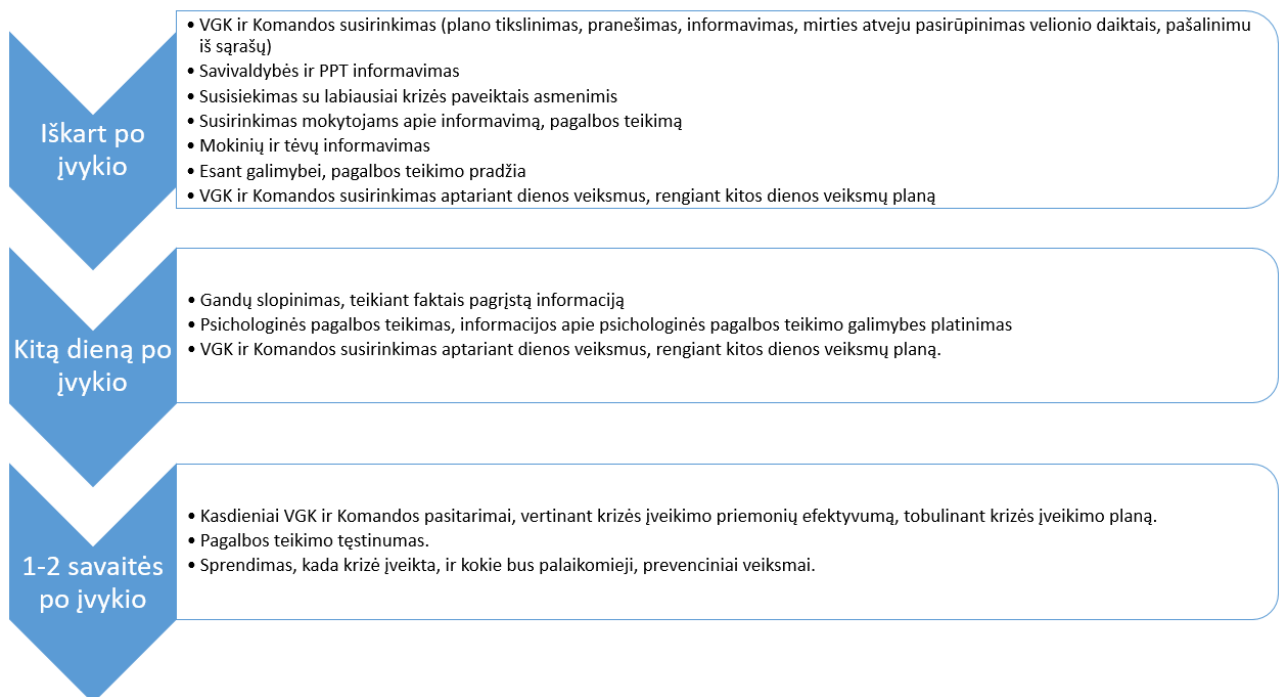
20.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO PROGIMNAZIJOS PRELIMINARUS KRIZĖS ĮVEIKOS PLANAS

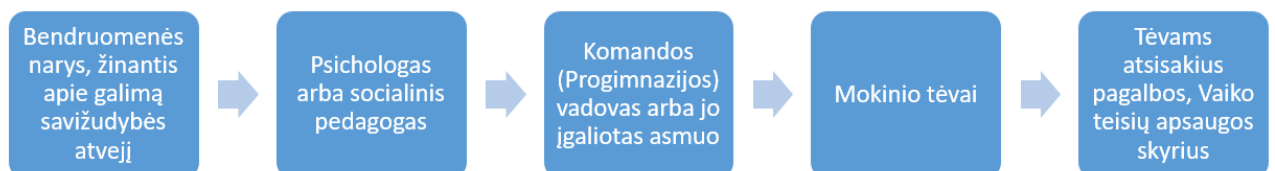
Informavimo seka krizės atveju

Veiksmų seka krizinėje situacijoje

Informavimo seka potencialios savižudybės atveju

Vilniaus šv. Kristoforo progimnazija
Krizių valdymo tvarkos aprašo
2 priedas

**VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO PROGIMNAZIJOJOS
PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

Įvykio pobūdis, aprašymas:

Kas informavo:

Kada:

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

**VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO PROGIMNAZIJOS
KRIZĖS VALDYMO ATASKAITA**

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie įvykį:

Pagalbos teikėjai:

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:

Pagalbos priemonės, veiksmai bendruomenei:	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....
.....
.....

PPT koordinatorius (parašas)

Progimnazijos komandos koordinatorius (parašas)